

**ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW**

z dnia 2018 r.

**zmieniające rozporządzenie w sprawie udzielania i rozliczania dofinansowania kosztów
związanych z uczestnictwem niektórych organizacji rolniczych w ponadnarodowych
organizacjach rolniczych reprezentujących interesy zawodowe rolników indywidualnych
wobec instytucji Unii Europejskiej**

Na podstawie art. 35b ust. 6 ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1027) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 2 września 2015 r. w sprawie udzielania i rozliczania dofinansowania kosztów związanych z uczestnictwem niektórych organizacji rolniczych w ponadnarodowych organizacjach rolniczych reprezentujących interesy zawodowe rolników indywidualnych wobec instytucji Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 1391 oraz z 2016 r. poz.1830) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 2 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) izb rolniczych w:

- a) Komitecie Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA),
- b) Głównym Komitecie Spółdzielczości Rolniczej (COGECA),
- c) Grupie Pracodawców Rolniczych Organizacji Zawodowych Unii Europejskiej (GEOPA),”;

2) w § 3 w ust. 1:

a) pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

- „1) składek członkowskich – co najmniej 95% ich wysokości;
- 2) kosztów obsługi w języku polskim prac w ponadnarodowych organizacjach rolniczych reprezentujących interesy zawodowe rolników indywidualnych wobec instytucji Unii Europejskiej – co najmniej 95% kosztów;”;

b) pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) kosztów funkcjonowania prowadzonego przez Krajową Radę Izb Rolniczych biura w Brukseli, obsługującego izby rolnicze oraz organizacje rolnicze w zakresie ich uczestnictwa w Komitecie Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) oraz w Głównym Komitecie Spółdzielczości Rolniczej (COGECA) – do 95% kosztów.”;

3) w § 8 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Krajowa Rada Izb Rolniczych dokonuje refundacji wydatków poniesionych przez poszczególne organizacje rolnicze, o których mowa w ust. 1, na sfinansowanie kosztów:

1) składek członkowskich w ponadnarodowych organizacjach rolniczych innych niż Komitet Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) i Główny Komitet Spółdzielczości Rolniczej (COGECA) oraz obsługi w języku polskim prac w tych organizacjach, w ramach pierwszej transzy,

2) o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 3, w ramach drugiej transzy

– w wysokości i terminie określonych w umowie o udzielenie dotacji.”;

4) w § 8a:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Krajowa Rada Izb Rolniczych dokonuje zapłaty składek członkowskich i kosztów obsługi w języku polskim prac w Komitecie Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) i Głównym Komitecie Spółdzielczości Rolniczej (COGECA) za organizacje rolnicze należące do Komitetu Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) i Głównego Komitetu Spółdzielczości Rolniczej (COGECA), inne niż Krajowa Rada Izb Rolniczych, na rachunek bankowy Komitetu Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA), na podstawie faktur wystawionych przez Komitet Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) na Krajową Radę Izb Rolniczych.”,

b) uchyla się ust. 2,

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Krajowa Rada Izb Rolniczych dokonuje refundacji wydatków poniesionych przez poszczególne organizacje rolnicze, o których mowa w ust. 1, na sfinansowanie kosztów, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 3, w wysokości i terminie określonych w umowie o udzielenie dotacji. Krajowa Rada Izb Rolniczych dokonuje tej refundacji na podstawie przedłożonych przez poszczególne organizacje rolnicze opisanych kopii dowodów księgowych i wyciągów bankowych, potwierdzających dokonanie zapłaty całości zobowiązań, po ich zweryfikowaniu i zaakceptowaniu przez Krajową Radę Izb Rolniczych.”,

d) uchyla się ust. 4;

5) załącznik nr 1 do rozporządzenia otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 1 do niniejszego rozporządzenia;

6) załącznik nr 2 do rozporządzenia otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 2 do niniejszego rozporządzenia.

§ 2. 1. Wniosek, o którym mowa w § 2 ust. 1 rozporządzenia zmienianego w § 1, który został złożony w 2018 r. przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, nie podlega rozpatrzeniu.

2. W 2018 r. Krajowa Rada Izb Rolniczych składa wniosek, o którym mowa w § 2 ust. 1 rozporządzenia zmienianego w § 1, w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, na formularzu, którego wzór został określony w załączniku nr 3 do niniejszego rozporządzenia.

3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, dołącza się kalkulację kosztów, o której mowa w § 2 ust. 4 rozporządzenia zmienianego w § 1, sporządzoną przez Krajową Radę Izb Rolniczych, z wyszczególnieniem wydatków poniesionych od dnia 1 stycznia 2018 r. oraz planowanych kosztów.

4. Organizacje rolnicze prześlą Krajowej Radzie Izb Rolniczych kalkulacje kosztów, o których mowa w § 2 ust. 4 rozporządzenia zmienianego w § 1, z wyszczególnieniem wydatków poniesionych od dnia 1 stycznia 2018 r. oraz planowanych kosztów, w terminie 10 dni od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

5. Do składek członkowskich i kosztów obsługi w języku polskim prac w ponadnarodowych organizacjach rolniczych reprezentujących interesy zawodowe rolników indywidualnych wobec instytucji Unii Europejskiej stosuje się § 3 ust. 1 pkt 1 i 2 rozporządzenia zmienianego w § 1 w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem.

6. W 2018 r. z dotacji dofinansowywane są koszty funkcjonowania prowadzonego przez Krajową Radę Izb Rolniczych biura w Brukseli, obsługującego izby rolnicze oraz organizacje rolnicze w zakresie ich uczestnictwa w Komitecie Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) oraz w Głównym Komitecie Spółdzielczości Rolniczej (COGECA), poniesione od dnia 1 stycznia 2018 r.

7. W 2018 r. Krajowa Rada Izb Rolniczych dokonuje zapłaty składek członkowskich i kosztów obsługi w języku polskim prac w Komitecie Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) i Głównym Komitecie Spółdzielczości Rolniczej (COGECA) za organizacje rolnicze należące do Komitetu Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) i Głównego Komitetu Spółdzielczości Rolniczej (COGECA), inne niż Krajowa Rada Izb Rolniczych, zgodnie z § 8a ust. 1 rozporządzenia zmienianego w § 1 w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem.

8. W 2018 r. Krajowa Rada Izb Rolniczych przekazuje organizacjom rolniczym należącym do Komitetu Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) i Głównego Komitetu Spółdzielczości Rolniczej (COGECA), innym niż Krajowa Rada Izb Rolniczych, z którymi

zawarła umowy o udzielenie dotacji, środki finansowe, zgodnie z § 8a ust. 3 rozporządzenia zmienianego w § 1 w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem.

9. W 2018 r. udzielenie dotacji następuje po rozpatrzeniu przez ministra właściwego do spraw rolnictwa wniosku, o którym mowa w § 2 ust. 1 rozporządzenia zmienianego w § 1, złożonego na formularzu, którego wzór został określony w załączniku nr 3 do niniejszego rozporządzenia.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

PREZES RADY MINISTRÓW

*Za zgodność pod względem
prawnym, legislacyjnym i redakcyjnym*

Naczelnik Wydziału

Paweł Malaczek

Z-CA DYREKTORA DEPARTAMENTU
PRAWNO-LEGISLACYJNEGO

Mariusz Gorzowski

Dyrektor Departamentu
Prawno-Legislacyjnego

Grzegorz Wykowski

PODSEKRETARZ STANU

Rafał Romanowski

Załączniki do rozporządzenia Rady
Ministrów
z dnia 2018 r. (poz. ...)

Załącznik nr 1

WZÓR

Formularz wniosku o udzielenie dotacji

Warszawa,

Krajowa Rada Izb Rolniczych
ul. Żurawia 24 lok. 15
00-515 Warszawa

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
ul. Wspólna 30
00-930 Warszawa

Wniosek

o udzielenie dotacji celowej przeznaczonej na pokrycie kosztów związanych z uczestnictwem niektórych organizacji rolniczych w ponadnarodowych organizacjach rolniczych reprezentujących interesy zawodowe rolników indywidualnych wobec instytucji Unii Europejskiej w roku.

Na podstawie § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 września 2015 r. w sprawie udzielania i rozliczania dofinansowania kosztów związanych z uczestnictwem niektórych organizacji rolniczych w ponadnarodowych organizacjach rolniczych reprezentujących interesy zawodowe rolników indywidualnych wobec instytucji Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 1391, z 2016 r. poz. 1830 oraz z 2018 r. poz.) proszę o udzielenie dotacji celowej na dofinansowanie:

- 1) składek członkowskich w wysokości zł,
- 2) kosztów obsługi w języku polskim prac w ponadnarodowych organizacjach rolniczych reprezentujących interesy zawodowe rolników indywidualnych wobec instytucji Unii Europejskiej w wysokości zł,

3) kosztów uczestnictwa w konferencjach, kongresach, posiedzeniach organów i grup roboczych ponadnarodowych organizacji rolniczych reprezentujących interesy zawodowe rolników indywidualnych wobec instytucji Unii Europejskiej w wysokości

..... zł,

4) kosztów funkcjonowania prowadzonego przez Krajową Radę Izb Rolniczych biura w Brukseli, obsługującego izby rolnicze oraz organizacje rolnicze w zakresie ich uczestnictwa w Komitecie Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) oraz w Głównym Komitecie Spółdzielczości Rolniczej (COGECA) w wysokości

..... zł

– stanowiących kwotę złotych (słownie: złotych).

Kalkulacja kosztów stanowi załącznik do wniosku.

Formularz kalkulacji kosztów

Załącznik do wniosku o udzielenie dotacji

	Nazwa organizacji		Nazwa organizacji	
	Koszty planowane	Dofinansowanie	Koszty planowane	Dofinansowanie
I	2	3	4	5
I. Składki członkowskie				
Składki członkowskie				
RAZEM				
II. Koszty obsługi w języku polskim prac w ponadnarodowych organizacjach rolniczych reprezentujących interesy zawodowe rolników indywidualnych wobec instytucji Unii Europejskiej				
usługi obce				
RAZEM				
III. Koszty uczestnictwa w konferencjach, kongresach, posiedzeniach organów i grup roboczych ponadnarodowych organizacji rolniczych reprezentujących interesy zawodowe rolników indywidualnych wobec instytucji Unii Europejskiej				
wynagrodzenia				
usługi obce				

koszty podróży służbowych					
koszty pozostałe					
RAZEM					
IV. Koszty funkcjonowania prowadzonego przez Krajową Radę Izb Rolniczych biura w Brukseli, obsługującego izby rolnicze oraz organizacje rolnicze w zakresie ich uczestnictwa w Komitecie Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) oraz w Głównym Komitecie Spółdzielczości Rolniczej (COGECA)					
wynagrodzenia					
materiały i wyposażenie					
usługi obce					
koszty podróży służbowych					
RAZEM					
OGÓLEM					

RODZAJE KOSZTÓW OBJĘTYCH DOTACJĄ:

- 1) składki członkowskie;
- 2) koszty obsługi w języku polskim prac w ponadnarodowych organizacjach rolniczych reprezentujących interesy zawodowe rolników indywidualnych wobec instytucji Unii Europejskiej, w tym usługi obce:
 - a) usługi tłumaczenia symultanicznego podczas posiedzeń w ramach prac w ponadnarodowych organizacjach rolniczych reprezentujących interesy zawodowe rolników indywidualnych wobec instytucji Unii Europejskiej,
 - b) usługi tłumaczenia materiałów i dokumentów ponadnarodowych organizacji rolniczych reprezentujących interesy zawodowe rolników indywidualnych wobec instytucji Unii Europejskiej oraz materiałów i dokumentów prezentujących stanowiska organizacji rolniczych w ramach prac w ponadnarodowych organizacjach rolniczych reprezentujących interesy zawodowe rolników indywidualnych wobec instytucji Unii Europejskiej;
- 3) koszty uczestnictwa w konferencjach, kongresach, posiedzeniach organów i grup roboczych ponadnarodowych organizacji rolniczych reprezentujących interesy zawodowe rolników indywidualnych wobec instytucji Unii Europejskiej, w tym:
 - a) wynagrodzenia brutto, wraz z pochodnymi, osób zatrudnionych do obsługi związanej z uczestnictwem izb rolniczych oraz organizacji rolniczych w konferencjach, kongresach, posiedzeniach organów i grup roboczych ponadnarodowych organizacji rolniczych reprezentujących interesy zawodowe rolników indywidualnych wobec instytucji Unii Europejskiej, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) usługi obce, w tym usługi telekomunikacyjne obejmujące koszty usług telefonicznych, w tym połączenia stacjonarne, użytkowanie służbowych telefonów komórkowych i łącza internetowych,

- c) koszty podróży służbowych (krajowych i zagranicznych):
 - noclegi,
 - wyżywienie,
 - paliwo,
 - opłaty parkingowe,
 - opłaty za udział w konferencjach i kongresach,
 - opłaty za transport z lotniska i na lotnisko,
 - ubezpieczenie osób prezentujących stanowiska na forum ponadnarodowych organizacji rolniczych,
 - bilety lotnicze, kolejowe lub autobusowe,

- d) koszty pozostałe, w tym:
 - usługi księgowe wyłącznie w zakresie związanym z rozliczeniem dotacji,
 - usługi tłumaczenia w języku polskim w trakcie konferencji, kongresów i posiedzeń;

- 4) koszty funkcjonowania prowadzonego przez Krajową Radę Izb Rolniczych biura w Brukseli, obsługującego izby rolnicze oraz organizacje rolnicze w zakresie ich uczestnictwa w Komitecie Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) oraz w Głównym Komitecie Spółdzielczości Rolniczej (COGECA), w tym:
 - a) wynagrodzenia brutto, wraz z pochodnymi, osób zatrudnionych do obsługi biura w Brukseli,

 - b) materiały i wyposażenie:
 - materiały biurowe i artykuły piśmienne, niezbędne do właściwego funkcjonowania biura w Brukseli,
 - wyposażenie biura w Brukseli,

 - c) usługi obce:
 - telekomunikacyjne obejmujące koszty usług telefonicznych, w tym połączenia stacjonarne, użytkowanie służbowych telefonów komórkowych i łączności internetowych,

- konserwacja i naprawa sprzętu biurowego,
 - aktualizacja oprogramowania komputerowego,
 - najem i utrzymanie biura w Brukseli, w tym koszty energii elektrycznej, ciepłej i gazowej oraz opłaty za wodę,
 - opłaty pocztowe,
- d) koszty podróży służbowych (krajowych i zagranicznych) osób obsługujących biuro w Brukseli:
- noclegi,
 - wyżywienie,
 - paliwo,
 - opłaty parkingowe,
 - opłaty za transport z lotniska i na lotnisko,
 - bilety lotnicze, kolejowe lub autobusowe.

WZÓR

Formularz wniosku o udzielenie dotacji

Warszawa,

Krajowa Rada Izb Rolniczych
ul. Żurawia 24 lok. 15
00-515 Warszawa

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
ul. Wspólna 30
00-930 Warszawa

Wniosek

o udzielenie dotacji celowej przeznaczonej na pokrycie kosztów związanych z uczestnictwem niektórych organizacji rolniczych w ponadnarodowych organizacjach rolniczych reprezentujących interesy zawodowe rolników indywidualnych wobec instytucji Unii Europejskiej w 2018 roku.

Na podstawie § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 września 2015 r. w sprawie udzielania i rozliczania dofinansowania kosztów związanych z uczestnictwem niektórych organizacji rolniczych w ponadnarodowych organizacjach rolniczych reprezentujących interesy zawodowe rolników indywidualnych wobec instytucji Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 1391, z 2016 r. poz. 1830 oraz z 2018 r. poz.) proszę o udzielenie dotacji celowej na dofinansowanie:

- 1) składek członkowskich w wysokości zł,
- 2) kosztów obsługi w języku polskim prac w ponadnarodowych organizacjach rolniczych reprezentujących interesy zawodowe rolników indywidualnych wobec instytucji Unii Europejskiej w wysokości zł,
- 3) kosztów uczestnictwa w konferencjach, kongresach, posiedzeniach organów i grup roboczych ponadnarodowych organizacji rolniczych reprezentujących interesy zawodowe rolników indywidualnych wobec instytucji Unii Europejskiej w wysokości zł,

- 4) kosztów funkcjonowania prowadzonego przez Krajową Radę Izb Rolniczych biura w Brukseli, obsługującego izby rolnicze oraz organizacje rolnicze w zakresie ich uczestnictwa w Komitecie Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) oraz w Głównym Komitecie Spółdzielczości Rolniczej (COGECA) w wysokości
- zł
- stanowiących kwotę złotych (słownie: złotych).

Kalkulacja kosztów stanowi załącznik do wniosku.

	Nazwa organizacji				Nazwa organizacji		
	Wydatki poniesione od dnia 1 stycznia 2018 r.	Koszty planowane	Dofinansowanie	Wydatki poniesione od dnia 1 stycznia 2018 r.	Koszty planowane	Dofinansowanie	Wydatki poniesione od dnia 1 stycznia 2018 r.
1	2	3	4	5	6	7	
I. Składki członkowskie							
Składki członkowskie							
RAZEM							
II. Koszty obsługi w języku polskim prac w ponadnarodowych organizacjach rolniczych reprezentujących interesy zawodowe rolników indywidualnych wobec instytucji Unii Europejskiej							
usługi obce							
RAZEM							
III. Koszty uczestnictwa w konferencjach, kongresach, posiedzeniach organów i grup roboczych ponadnarodowych organizacji rolniczych reprezentujących interesy zawodowe rolników indywidualnych wobec instytucji Unii Europejskiej							
wynagrodzenia							
usługi obce							
koszty podróży służbowych							
koszty pozostałe							

RAZEM									
IV. Koszty funkcjonowania prowadzonego przez Krajową Radę Izby Rolniczych biura w Brukseli, obsługującego izby rolnicze oraz organizacje rolnicze w zakresie ich uczestnictwa w Komitecie Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) oraz w Głównym Komitecie Spółdzielczości Rolniczej (COGECA)									
wynagrodzenia									
materiały i wyposażenie									
usługi obce									
koszty podróży służbowych									
RAZEM									
OGÓLEM									

Uzasadnienie

Zmiana rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 września 2015 r. w sprawie udzielania i rozliczania dofinansowania kosztów związanych z uczestnictwem niektórych organizacji rolniczych w ponadnarodowych organizacjach rolniczych reprezentujących interesy zawodowe rolników indywidualnych wobec instytucji Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 1391 oraz z 2016 r. poz. 1830) ma na celu poprawę realizacji głównego celu dotacji, tj. wsparcia uczestnictwa polskich organizacji rolniczych w strukturach ponadnarodowych organizacji rolniczych poprzez dofinansowanie z budżetu państwa przede wszystkim składek członkowskich i kosztów obsługi w języku polskim prac w ponadnarodowych organizacjach rolniczych reprezentujących interesy zawodowe rolników indywidualnych wobec instytucji Unii Europejskiej oraz wypełnienie uzgodnień z organizacjami rolniczymi w zakresie objęcia dotacją celową kosztów związanych z utworzeniem przez organizacje rolnicze zrzeszone w Komitecie Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) i w Głównym Komitecie Spółdzielczości Rolniczej (COGECA) od 2018 r., jednego, wspólnego biura w Brukseli.

W projekcie rozporządzenia przewidziano zmianę w § 2 w ust. 1 pkt 1 określającego ponadnarodowe organizacje rolnicze, w których uczestnictwo Krajowej Rady Izb Rolniczych wiąże się z korzystaniem z dotacji celowej. Krajowa Rada Izb Rolniczych złożyła w grudniu 2017 r. wniosek o członkostwo do Grupy Pracodawców Rolniczych Organizacji Zawodowych Unii Europejskiej (GEOPA). Wniosek ten został pozytywnie zaopiniowany przez Sekretarza COPA – COGECA. Sekretarz Generalny COPA – COGECA pismem z dnia 10 stycznia 2018 r. znak: FM(18)04 poinformował Krajową Radę Izb Rolniczych, iż w następstwie zgody wyrażonej przez Zgromadzenie Ogólne GEOPA (w drodze procedury pisemnej) podczas najbliższego posiedzenia Prezydium COPA w dniu 22 lutego 2018 r. Krajowa Rada Izb Rolniczych zostanie wybrana na rzeczywistego członka GEOPA. Krajowa Rada Izb Rolniczych pismem z dnia 28 lutego 2018 r. znak: KRIR/W/269/2018 poinformowała Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, że z dniem 23 lutego 2018 r. stała się pełnoprawnym członkiem GEOPA. Krajowa Rada Izb Rolniczych będzie zatem wspólnie z Federacją Związków Pracodawców – Dzierżawców i Właścicieli Rolnych reprezentować polskie organizacje rolnicze w GEOPA i będzie w 50% partycypowała w opłacaniu składki członkowskiej do tej organizacji. Zgodnie pismem Sekretarza Generalnego z dnia 10 stycznia 2018 r. COPA – COGECA wysokość składki do budżetu GEOPA na 2018 r. dla polskich

organizacji rolniczych wynosi 12 100 euro. Pismem z dnia 28 lutego 2018 r. Krajowa Rada Izb Rolniczych poinformowała także, iż z dniem 22 lutego 2018 r. Krajowa Rada Izb Rolniczych i Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych zostały przyjęte do Głównego Komitetu Spółdzielczości Rolniczej (COGECA). Zasadnym jest zatem objęcie dotacją celową uczestnictwa Krajowej Rady Izb Rolniczych w Głównym Komitecie Spółdzielczości Rolniczej (COGECA) i w Grupie Pracodawców Rolniczych Organizacji Zawodowych Unii Europejskiej (GEOPA).

Projektowane rozporządzenie zakłada zmianę w § 3 w ust. 1 pkt 1 i 2 określających poziom dofinansowania składek członkowskich (pkt 1) i kosztów obsługi w języku polskim prac w ponadnarodowych organizacjach rolniczych reprezentujących interesy zawodowe rolników indywidualnych wobec instytucji Unii Europejskiej (pkt 2). Dotychczas koszty te dofinansowane były odpowiednio w 95% wysokości składek członkowskich i w 95% kosztów obsługi w języku polskim prac w ponadnarodowych organizacjach rolniczych reprezentujących interesy zawodowe rolników indywidualnych wobec instytucji Unii Europejskiej. Proponuje się, aby dofinansowanie zarówno składek członkowskich, jak i kosztów obsługi w języku polskim prac w ponadnarodowych organizacjach rolniczych reprezentujących interesy zawodowe rolników indywidualnych wobec instytucji Unii Europejskiej wynosiło odpowiednio co najmniej 95% wysokości składek i co najmniej 95% kosztów obsługi w języku polskim prac w ponadnarodowych organizacjach rolniczych reprezentujących interesy zawodowe rolników indywidualnych wobec instytucji Unii Europejskiej.

W projekcie rozporządzenia przewidziano równocześnie zmianę § 8a regulującego sposób opłacania, dofinansowywanych z dotacji celowej, składek członkowskich i kosztów obsługi w języku polskim prac w Komitecie Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) i w Głównym Komitecie Spółdzielczości Rolniczej (COGECA). Zgodnie z treścią obowiązującego obecnie § 8a, Krajowa Rada Izb Rolniczych opłaca składki członkowskie i koszty obsługi w języku polskim prac w Komitecie Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) i w Głównym Komitecie Spółdzielczości Rolniczej (COGECA) za pozostałe organizacje rolnicze zrzeszone w COPA - COGECA w części objętej dotacją celową. Obecnie do COPA należy 5 polskich organizacji rolniczych, tj. Krajowa Rada Izb Rolniczych, Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych, Związek Zawodowy Rolników „Ojczyzna”, Związek Zawodowy Rolnictwa SAMOOBRONA i NSZZ RI „Solidarność”. Natomiast do COGECA aktualnie należy Krajowa Rada Izb Rolniczych

i Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych. Organizacje rolnicze, inne niż Krajowa Rada Izb Rolniczych, pozostałą część składek członkowskich i kosztów obsługi w języku polskim prac w Komitecie Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) i w Głównym Komitecie Spółdzielczości Rolniczej (COGECA), w wysokości nieobjętej dotacją celową, opłacają z własnych rachunków bankowych. W strukturze Komitetu Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) przyjęta jest zasada składki narodowej, toteż zgodnie z ustalonym sposobem fakturowania opłat z tytułu składki członkowskiej i usług dotyczących obsługi w języku polskim prac w Komitecie Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) i Głównym Komitecie Spółdzielczości Rolniczej (COGECA), faktury dla polskich organizacji rolniczych wystawiane są na Krajową Radę Izb Rolniczych w wysokości 95%, a na organizacje rolnicze w wysokości 5%. W opisie faktury podany jest dotychczasowy procentowy udział polskich organizacji rolniczych w składce członkowskiej i kosztach obsługi w języku polskim prac w Komitecie Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) i w Głównym Komitecie Spółdzielczości Rolniczej (COGECA). Udokumentowanie przez organizacje rolnicze - członków COPA - COGECA zapłaty części składek członkowskich i kosztów obsługi w języku polskim prac w Komitecie Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) i w Głównym Komitecie Spółdzielczości Rolniczej (COGECA), w części nieobjętej dotacją celową, jest warunkiem dokonywania przez Krajową Radę Izb Rolniczych refundacji wydatków poniesionych na sfinansowanie kosztów uczestnictwa w przedsięwzięciach ponadnarodowych organizacji rolniczych oraz kosztów prowadzenia przez organizacje rolnicze biura w Brukseli.

W wyniku ustaleń podjętych na spotkaniach z przedstawicielami Krajowej Rady Izb Rolniczych przyjęto, że zmiana § 8a będzie polegała na tym, iż Krajowa Rada Izb Rolniczych będzie opłacała całość składek członkowskich i kosztów obsługi w języku polskim prac w Komitecie Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) i w Głównym Komitecie Spółdzielczości Rolniczej (COGECA) za organizacje rolnicze zrzeszone w Komitecie Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) i w Głównym Komitecie Spółdzielczości Rolniczej (COGECA), inne niż Krajowa Rada Izb Rolniczych, na rachunek bankowy Komitetu Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA). Krajowa Rada Izb Rolniczych będzie także z własnych środków opłacała te koszty w części nieobjętej dotacją. Ulegnie zatem zmianie sposób fakturowania opłat z tytułu składek członkowskich i kosztów obsługi w języku polskim prac w Komitecie Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) i w Głównym Komitecie Spółdzielczości Rolniczej (COGECA). Komitet Rolniczych

Organizacji Zawodowych (COPA) będzie wystawiał faktury na Krajową Radę Izb Rolniczych na opłacenie tych kosztów w wysokości 100%.

Zarówno zmiana w § 3 w ust.1 pkt 1 i 2, jak i zmiana § 8a mają na celu przede wszystkim wyeliminowanie problemu występowania różnic kursowych przy rozliczaniu dotacji celowej. Dotychczas faktury wystawiane przez Komitety Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) tytułem składek członkowskich i kosztów obsługi w języku polskim prac w Komitecie Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) i w Głównym Komitecie Spółdzielczości Rolniczej (COGECA) wystawiane są w walucie Euro odpowiednio 95% i 5%. Po przeliczeniu tych faktur na PLN nie jest możliwe zachowanie tych proporcji. Dlatego też, w celu spełnienia warunku określonego w § 3 ust. 1 pkt 1 i 2 zmienianego rozporządzenia, tj. dofinansowania składek członkowskich i kosztów obsługi w języku polskim prac w ponadnarodowych organizacjach rolniczych w 95%, przyjęto, iż jego spełnienie następuje poprzez uznanie zapłaty faktury wystawionej przez Komitety Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) na Krajową Radę Izb Rolniczych na 95% składek członkowskich i 95% kosztów obsługi w języku polskim prac w Komitecie Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) i w Głównym Komitecie Spółdzielczości Rolniczej (COGECA). Opłacanie przez Krajową Radę Izb Rolniczych składki narodowej i kosztów obsługi w języku polskim prac w Komitecie Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) i w Głównym Komitecie Spółdzielczości Rolniczej (COGECA) w całości nie tylko pozwoli na eliminację problemu różnic kursowych, ale ułatwi także rozliczenie dotacji.

W § 8a przewidziano także zmianę ust. 3 regulującego sposób refundowania przez Krajową Radę Izb Rolniczych organizacjom rolniczym należącym do Komitetu Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) i do Głównego Komitetu Spółdzielczości Rolniczej (COGECA) pozostałych kosztów objętych dotacją celową. Dotychczas Krajowa Rada Izb Rolniczych refundowała wydatki poniesione na sfinansowanie kosztów, o których mowa w § 3 ust. 3 i 4, tj. kosztów uczestnictwa w konferencjach, kongresach, posiedzeniach organów i grup roboczych ponadnarodowych organizacji rolniczych reprezentujących interesy zawodowe rolników indywidualnych wobec instytucji Unii Europejskiej i koszty funkcjonowania prowadzonego przez organizacje rolnicze biura w Brukseli w zakresie ich uczestnictwa w Komitecie Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) i w Głównym Komitecie Spółdzielczości Rolniczej (COGECA). Ze względu na to, iż Krajowa Rada Izb Rolniczych od 2018 r. będzie prowadziła biuro w Brukseli, obsługujące wszystkie organizacje rolnicze zrzeszone w Komitecie Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA)

i w Głównym Komitecie Spółdzielczości Rolniczej (COGECA), zmianie ulegnie zakres refundacji pozostałych kosztów ponoszonych przez te organizacje rolnicze. Od 2018 r. Krajowa Rada Izb Rolniczych będzie dokonywała organizacjom rolniczym refundacji poniesionych wydatków na sfinansowanie tylko kosztów określonych w § 3 ust. 3, tj. kosztów uczestnictwa w konferencjach, kongresach, posiedzeniach organów i grup roboczych ponadnarodowych organizacji rolniczych reprezentujących interesy zawodowe rolników indywidualnych wobec instytucji Unii Europejskiej. Krajowa Rada Izb Rolniczych będzie dokonywała tej refundacji na podstawie przedłożonych przez poszczególne organizacje rolnicze dokumentów księgowych i wyciągów bankowych, potwierdzających zapłatę całości zobowiązań. Krajowa Rada Izb Rolniczych będzie te dokumenty weryfikowała, tzn. dokona ich sprawdzenia pod względem merytorycznym i formalno – rachunkowym. Weryfikacja pod względem merytorycznym oznacza sprawdzenie zgodności poniesionych wydatków z celami i rodzajami kosztów, w ramach tych celów, które są objęte dotacją celową i zgodności z kalkulacją kosztów dla poszczególnych organizacji rolniczych. Sprawdzenie dokumentów pod względem formalno – rachunkowym oznacza ich kontrolę w zakresie zgodności z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r. poz. 395, 398 i 650) (art. 21 tej ustawy) oraz kontrolę pod względem błędów rachunkowych. Natomiast zaakceptowanie zweryfikowanych przez Krajową Radę Izb Rolniczych przedłożonych przez poszczególne organizacje rolnicze dokumentów księgowych i wyciągów bankowych, potwierdzających poniesione wydatki, oznacza, iż Krajowa Rada Izb Rolniczych potwierdza prawidłowość przedłożonych dokumentów pod względem merytorycznym i formalno – rachunkowym i wyraża zgodę na refundację.

W projektowanym rozporządzeniu przewidziano również zmianę w § 3 w ust. 1 pkt 4 dotyczącego dofinansowania kosztów funkcjonowania biur w Brukseli prowadzonych przez Krajową Radę Izb Rolniczych i organizacje rolnicze w zakresie ich członkostwa w Komitecie Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) i w Głównym Komitecie Spółdzielczości Rolniczej (COGECA). Jednym z ustaleń przyjętych na spotkaniu Podsekretarza Stanu Pana Rafała Romanowskiego z przedstawicielami organizacji rolniczych zrzeszonych w Komitecie Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) i w Głównym Komitecie Spółdzielczości Rolniczej (COGECA) w dniu 20 lipca 2017 r. było zobowiązanie organizacji rolniczych do ponownego utworzenia przez te organizacje jednego, wspólnego biura w Brukseli, obsługującego wszystkie organizacje rolnicze należące do Komitetu Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) i Głównego Komitetu Spółdzielczości Rolniczej (COGECA).

Umożliwi to zwiększenie poziomu dofinansowania kosztów prowadzenia takiego biura do 95%. Począwszy od 2015 r. funkcjonują dwa biura w Brukseli, jedno prowadzone przez Krajową Radę Izb Rolniczych, a drugie prowadzone przez NSZZ RI „Solidarność” i Federację Branżowych Związków Producentów Rolnych na podstawie porozumienia z dnia 14 lipca 2015 r., z którego korzystały także inne organizacje, tj. Krajowy Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych, Związek Zawodowy Rolnictwa SAMOOBRONA oraz Związek Zawodowy Rolników „Ojczyzna”. Organizacje rolnicze – członkowie Komitetu Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) i Głównego Komitetu Spółdzielczości Rolniczej (COGECA) na spotkaniu w dniu 5 września 2017 r. podpisały porozumienie o utworzeniu jednego, wspólnego biura w Brukseli. Z dokumentu tego wynika, iż biuro to będzie ponownie prowadziła Krajowa Rada Izb Rolniczych i będą z niego korzystały organizacje rolnicze należące do Komitetu Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) i do Głównego Komitetu Spółdzielczości Rolniczej (COGECA). Biuro w Brukseli jest niezbędne w celu stworzenia odpowiednich warunków do pracy ekspertów oraz organizowania spotkań uzgodnieniowych. Krajowa Rada Izb Rolniczych koncentruje się na pracy w grupach horyzontalnych, natomiast pozostałe organizacje zaangażowane są w prace grup branżowych. Zasady funkcjonowania tego biura zostały określone w porozumieniu, w tym sposób partycypacji poszczególnych organizacji rolniczych w kosztach jego utrzymania, w wysokości nieobjętej dotacją celową.

Z dotacji celowej dofinansowywane będą następujące koszty:

- a) wynagrodzenia brutto, wraz z pochodnymi, osób zatrudnionych do obsługi biura w Brukseli,
- b) materiały i wyposażenie:
 - materiały biurowe i artykuły piśmienne niezbędne do właściwego funkcjonowania biura w Brukseli,
 - wyposażenie biura w Brukseli obejmujące zakup sprzętu, którego jednostkowa cena nabycia nie przekracza 10 000,00 zł, w celu wymiany zużytego sprzętu lub jego uzupełnienia; w ramach wyposażenia dopuszczalny będzie zakup np. komputerów, monitorów, drukarek, skanerów, wielofunkcyjnych urządzeń biurowych, faksów, klawiatur, myszy, listew zasilających, oprogramowania biurowego, oprogramowania systemowego, oprogramowania antywirusowego, oprogramowania prawnego, mebli biurowych (biurek, szaf, regałów, foteli obrotowych, krzeseł), kabli sieciowych, kabli komputerowych, modemów),

c) usługi obce:

- telekomunikacyjne obejmujące koszty usług telefonicznych, w tym połączenia stacjonarne, użytkowanie służbowych telefonów komórkowych i łącza internetowych,
- konserwację i naprawę sprzętu biurowego, która obejmuje drobne naprawy sprzętu biurowego eksploatowanego w związku z obsługą biura w Brukseli,
- aktualizację oprogramowania komputerowego,
- najem i utrzymanie biura w Brukseli, w tym koszty zakupu energii elektrycznej, ciepłej i gazowej oraz opłaty za wodę,
- opłaty pocztowe,

d) koszty podróży służbowych zarówno krajowych, jak i zagranicznych osób obsługujących biuro w Brukseli obejmują: noclegi, wyżywienie, paliwo, opłaty parkingowe, opłaty związane z transportem z lotniska i na lotnisko oraz bilety lotnicze, kolejowe lub autobusowe.

Z dotacji nie mogą być dokonywane wydatki majątkowe na inwestycje i zakupy inwestycyjne.

Z przekazanego Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi przez Krajową Radę Izb Rolniczych sprawozdania z wykorzystania dotacji celowej w 2017 r., udzielonej na podstawie umowy z dnia 31 maja 2017 r. Nr SSO.dws.441.1.2017 wynika, że w 2017 r. koszt całkowity funkcjonowania biura w Brukseli prowadzonego przez Krajową Radę Izb Rolniczych wyniósł 210.042,51 zł, w tym z dotacji celowej dofinansowane zostały wydatki w wysokości 102.857,60 zł. Natomiast koszt całkowity biura w Brukseli prowadzonego przez Federację Branżowych Związków Producentów Rolnych i NSZZ RI „Solidarność” wyniósł 153.975,13 zł, w tym z dotacji celowej dofinansowane zostały wydatki w wysokości 76.985,76 zł. Prowadzenie przez Krajową Radę Izb Rolniczych biura w Brukseli, obsługującego organizacje rolnicze, będące członkami Komitetu Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) i Głównego Komitetu Spółdzielczości Rolniczej (COGECA), powinno przyczynić się do optymalizacji kosztów i racjonalnego ich planowania.

Z uwagi na zmianę jednego z celów szczegółowych objętych dotacją wprowadzono stosowne zmiany w załączniku nr 1 i w załączniku nr 2 do zmienianego rozporządzenia. W załącznikach tych w pozycji usługi doprecyzowano, iż dotyczą one usług obcych.

W projekcie rozporządzenia doprecyzowano ponadto w § 8 ust. 2 dotyczący refundacji przez Krajową Radę Izb Rolniczych wydatków poniesionych przez organizacje rolnicze należące do ponadnarodowych organizacji rolniczych innych niż Komitet Rolniczych

Organizacji Zawodowych (COPA) i Główny Komitet Spółdzielczości Rolniczej (COGECA) w ramach poszczególnych transz. Zmiana tego ustępu polega na uszczegółowieniu, iż w ramach pierwszej transzy Krajowa Rada Izb Rolniczych będzie dokonywała refundacji wydatków poniesionych przez poszczególne organizacje rolnicze należące do ponadnarodowych organizacji rolniczych innych niż Komitet Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) i Główny Komitet Spółdzielczości Rolniczej (COGECA), na sfinansowanie składek członkowskich i kosztów obsługi w języku polskim prac w ponadnarodowych organizacjach rolniczych innych niż Komitet Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) i Główny Komitet Spółdzielczości Rolniczej (COGECA). Natomiast w ramach drugiej transzy, Krajowa Rada Izb Rolniczych będzie dokonywała refundacji wydatków poniesionych przez te organizacje rolnicze na sfinansowanie kosztów uczestnictwa w konferencjach, kongresach, posiedzeniach organów i grup roboczych ponadnarodowych organizacji rolniczych innych niż Komitet Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) i Główny Komitet Spółdzielczości Rolniczej (COGECA). Krajowa Rada Izb Rolniczych będzie dokonywała refundacji powyższych wydatków poszczególnym organizacjom rolniczym w wysokości i terminie określonych w umowie o udzielenie dotacji celowej.

W projektowanej regulacji wprowadzono także szereg przepisów przejściowych odnoszących się do udzielenia dotacji celowej w 2018 r. m.in. w zakresie poziomu dofinansowania składek członkowskich i kosztów obsługi w języku polskim prac w ponadnarodowych organizacjach rolniczych, sposobu dofinansowania kosztów związanych z uczestnictwem polskich organizacji rolniczych w Komitecie Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) i Głównym Komitecie Spółdzielczości Rolniczej (COGECA) oraz składania przez Krajową Radę Izb Rolniczych wniosku o udzielenie dotacji celowej w 2018 r. Zaproponowano, aby w 2018 r. dofinansowanie składek członkowskich i kosztów obsługi w języku polskim prac w ponadnarodowych organizacjach rolniczych wynosiło odpowiednio co najmniej 95% wysokości składek członkowskich i co najmniej 95% kosztów.

W 2018 r. dotacją celową objęte będą również koszty prowadzonego przez Krajową Radę Izb Rolniczych biura w Brukseli, obsługującego organizacje rolnicze zrzeszone w COPA – COGECA, poniesione od dnia 1 stycznia 2018 r. Zgodnie ze wstępną kalkulacją planowanych kosztów prowadzenia tego biura, przekazaną przez Krajową Radę Izb Rolniczych pismem z dnia 7 listopada 2017 r. znak: KRIR/MM/1181/2017, w 2018 r. łączny koszt prowadzenia przez Krajową Radę Izb Rolniczych tego biura wyniesie 447.500,00 zł, z czego dofinansowanie na poziomie 95% wyniosłoby 425.125,00 zł. Poszczególne rodzaje

kosztów kształtowałyby się w następującej wysokości:

- czynsz za biuro – 76.500,00 zł, w tym dofinansowanie – 72.675,00 zł,
- wynagrodzenia – 344.000,00 zł, w tym dofinansowanie – 326.800,00 zł,
- materiały i wyposażenie – 10.000,00 zł, w tym dofinansowanie – 9.500,00 zł,
- usługi – 5.000,00 zł, w tym dofinansowanie – 4.750,00 zł,
- podróże służbowe – 12.000,00 zł, w tym dofinansowanie – 11.400,00 zł.

Ponadto, zaproponowano, aby Krajowa Rada Izb Rolniczych w 2018 r. opłaciła składki członkowskie i koszty obsługi w języku polskim prac w Komitecie Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) i Głównym Komitecie Spółdzielczości Rolniczej (COGECA) za organizacje rolnicze będące członkami Komitetu Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) i Głównego Komitetu Spółdzielczości Rolniczej (COGECA), inne niż Krajowa Rada Izb Rolniczych. Natomiast wydatki poniesione przez te organizacje, związane z ich uczestnictwem w przedsięwzięciach Komitetu Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) i Głównego Komitetu Spółdzielczości Rolniczej (COGECA), Krajowa Rada Izb Rolniczych będzie refundowała na zasadach przyjętych w projektowanej regulacji. Zaproponowano również dodanie przepisu przejściowego, który dotyczy składania przez Krajową Radę Izb Rolniczych wniosku o udzielenie dotacji celowej w 2018 r. Krajowa Rada Izb Rolniczych złoży przedmiotowy wniosek w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie rozporządzenia wraz z kalkulacją kosztów, zawierającą wydatki poniesione od dnia 1 stycznia 2018 r. oraz planowane koszty. Formularz tego wniosku na 2018 r. określa załącznik do rozporządzenia. Organizacje rolnicze prześlą do Krajowej Rady Izb Rolniczych kalkulacje kosztów, zawierające wydatki poniesione od dnia 1 stycznia 2018 r. oraz planowane koszty w terminie 10 dni od dnia wejścia w życie rozporządzenia. Wprowadzenie tego przepisu ma na celu uruchomienie dotacji celowej w 2018 r. zgodnie ze zmianami przyjętymi w niniejszym rozporządzeniu.

Ponadto, mając na uwadze, że wniosek na 2018 r. zostanie złożony na formularzu którego wzór jest określony w zmienianym rozporządzeniu przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, postanowiono, że w 2018 r. udzielenie dotacji następuje po rozpatrzeniu przez ministra właściwego do spraw rolnictwa wniosku, o którym mowa w § 2 ust. 1 zmienianego rozporządzenia, złożonego na formularzu, którego wzór został określony w załączniku nr 3 do projektowanego rozporządzenia.

Mając powyższe na uwadze oraz ze względu na potrzebę wykonania przez ministra właściwego do spraw rolnictwa nałożonych na niego obowiązków na podstawie ustawy

o izbach rolniczych, proponuje się, aby projektowane rozporządzenie weszło w życie z dniem następującym pod dniem ogłoszenia. Wejście w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia projektowanego rozporządzenia umożliwi uruchomienie procedury udzielenia dotacji celowej w 2018 r., którą zgodnie z przepisami o finansach publicznych należy wykorzystać w terminie do dnia 31 grudnia 2018 r. oraz pozwoli na uregulowanie płatności z tytułu wysokich kosztów członkostwa w ponadnarodowych organizacjach rolniczych w 2018 r. Zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie.

Projektowana regulacja nie jest objęta prawem Unii Europejskiej.

Wprowadzenie projektowanych przepisów nie będzie miało wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.

Projektowane rozporządzenie nie zawiera norm technicznych, w związku z powyższym nie podlega notyfikacji zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597)

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji.

Projekt rozporządzenia znajduje się w Wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów pod numerem RD395.

Opracowano
w Departamencie Spraw Społecznych
i Oświaty Rolniczej

za zgodność pod względem
prawnym i redakcyjnym
Z-ca Dyrektora Departamentu

GŁÓWNY SPECJALISTA
A. Klimczuk
Aleksandra Klimczuk

J. Gumula
Joanna Gumula

NACZELNIK WYDZIAŁU
DYREKTOR DEPARTAMENTU

M. Zamecki
Michał Zamecki

E. Markowska - Bzducha
Ewa Markowska - Bzducha

MINISTER
Rolnictwa i Rozwoju Wsi
J. Krzysztof Ardanowski
Jan Krzysztof Ardanowski

Akceptował

PODSEKRETARZ STANU

R. Romanowski
Rafał Romanowski

<p>Nazwa projektu Rozporządzenie Rady Ministrów zmieniające rozporządzenie w sprawie udzielania i rozliczania dofinansowania kosztów związanych z uczestnictwem niektórych organizacji rolniczych w ponadnarodowych organizacjach rolniczych reprezentujących interesy zawodowe rolników indywidualnych wobec instytucji Unii Europejskiej.</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Podsekretarz Stanu Rafał Romanowski</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Michał Zamecki Naczelnik Wydziału Dialogu Społecznego i Współpracy z Samorządem w Departamencie Spraw Społecznych i Oświaty Rolniczej tel. 22 623 13 76, mail: michal.zamecki@minrol.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 2 lipca 2018 r.</p> <p>Źródło: upoważnienie ustawowe ustawa z dnia 14 grudnia 1995 r. o izbach rolniczych (Dz. U. 2016 r. poz. 1315)</p> <p>Nr w wykazie prac: RD395</p>
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Polskie organizacje rolnicze reprezentują polskich rolników w ponadnarodowych organizacjach rolniczych reprezentujących interesy zawodowe rolników indywidualnych wobec instytucji UE. Organizacje te prowadzą lobbing na rzecz rolnictwa i producentów rolnych w krajach członkowskich UE. Koszty uczestnictwa polskich organizacji rolniczych w strukturach ponadnarodowych organizacji rolniczych są wysokie, dlatego też koszty te są w latach 2015 - 2020, podobnie jak w latach ubiegłych, dofinansowywane z budżetu państwa w formie dotacji celowej. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 września 2015 r. w sprawie udzielania i rozliczania dofinansowania kosztów związanych z uczestnictwem niektórych organizacji rolniczych w ponadnarodowych organizacjach rolniczych reprezentujących interesy zawodowe rolników indywidualnych wobec instytucji Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 1391 oraz z 2016 r. poz. 1830), dotacja celowa udzielana jest Krajowej Radzie Izb Rolniczych w drodze umowy z ministrem właściwym do spraw rolnictwa. Krajowa Rada Izb Rolniczych przekazuje środki z tytułu dotacji celowej organizacjom rolniczym, z którymi zawarła umowy o udzielenie dotacji. Zgodnie z ustaleniami ze spotkań Kierownictwa MRiRW z przedstawicielami organizacji rolniczych zrzeszonych w COPA - COGECA, podjęto decyzję o konieczności nowelizacji przedmiotowego rozporządzenia w kierunku dofinansowania kosztów utworzonego ponownie przez organizacje rolnicze,

zrzeszone w COPA – COGECA, wspólnego biura w Brukseli. Nowelizacja będzie obejmowała również poprawę realizacji głównego celu dotacji, tj. dofinansowania składek członkowskich i kosztów obsługi w języku polskim prac w ponadnarodowych organizacjach rolniczych reprezentujących interesy zawodowe rolników indywidualnych wobec instytucji Unii Europejskiej oraz zmianę sposobu opłacania składek członkowskich i kosztów obsługi w języku polskim prac w COPA – COGECA w celu wyeliminowania problemu różnic kursowych, występujących przy rozliczeniu dotacji.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

W projektowanym rozporządzeniu przewidziano zmianę jednego z celów objętych dotacją celową, tj. dofinansowywane będą koszty prowadzenia przez Krajową Radę Izb Rolniczych biura w Brukseli, które będzie obsługiwało wszystkie organizacje rolnicze, będące członkami COPA – COGECA. Koszty te będą dofinansowane na poziomie do 95%. W projektowanej regulacji przyjęto również, iż składki członkowskie i koszty obsługi w języku polskim prac w ponadnarodowych organizacjach rolniczych reprezentujących interesy zawodowe rolników indywidualnych wobec instytucji Unii Europejskiej będą dofinansowywane w wysokości odpowiednio co najmniej 95% składek członkowskich i co najmniej 95% kosztów. Jednocześnie wprowadzono zmianę § 8a polegającą na tym, że Krajowa Rada Izb Rolniczych będzie opłacała całość składek członkowskich i kosztów obsługi w języku polskim prac w COPA – COGECA za organizacje rolnicze zrzeszone w COPA – COGECA, inne niż Krajowa Rada Izb Rolniczych. Pozwoli to na wyeliminowanie problemu różnic kursowych przy rozliczaniu dotacji odnośnie do składek członkowskich i kosztów obsługi w języku polskim prac w COPA- COGECA. W związku z przystąpieniem Krajowej Rady Izb Rolniczych do Głównego Komitetu Spółdzielczości Rolniczej (COGECA) i do Grupy Pracodawców Rolniczych Organizacji Zawodowych Unii Europejskiej (GEOPA) rozszerzono katalog ponadnarodowych organizacji rolniczych, w których uczestnictwo Krajowej Rady Izb Rolniczych będzie objęte dotacją. W § 8a w dokonano także zmiany w ust. 3 polegającej na tym, iż Krajowa Rada Izb Rolniczych będzie dokonywała organizacjom rolniczym zrzeszonym w COPA - COGECA refundacji wydatków poniesionych na sfinansowanie kosztów określonych w § 3 ust.1 pkt 3, tj. kosztów uczestnictwa w konferencjach, kongresach, posiedzeniach organów i grup roboczych ponadnarodowych organizacji rolniczych reprezentujących interesy zawodowe rolników indywidualnych wobec instytucji Unii Europejskiej, na podstawie przedkładanych przez organizacje rolnicze opisanych kopii dowodów księgowych i wyciągów bankowych, potwierdzających zapłatę całości zobowiązań. Krajowa Rada Izb Rolniczych będzie weryfikowała te dokumenty i je akceptowała.

W projekcie rozporządzenia doprecyzowano ponadto w § 8 ust. 2 dotyczący refundacji przez Krajową Radę Izb Rolniczych wydatków poniesionych przez organizacje rolnicze należące do ponadnarodowych organizacji rolniczych innych niż Komitet Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) i Główny Komitet Spółdzielczości Rolniczej (COGECA). Zmiana polega na uszczegółowieniu, iż w ramach pierwszej transzy

Krajowa Rada Izb Rolniczych będzie dokonywała refundacji tym organizacjom wydatków poniesionych na sfinansowanie składek członkowskich i kosztów obsługi w języku polskim prac w ponadnarodowych organizacji rolniczych innych niż Komitet Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) i Główny Komitet Spółdzielczości Rolniczej (COGECA). Natomiast w ramach drugiej transzy, Krajowa Rada Izb Rolniczych będzie dokonywała tym organizacjom rolniczym refundacji wydatków poniesionych na sfinansowanie kosztów uczestnictwa w przedsięwzięciach tych ponadnarodowych organizacji rolniczych.

W projekcie rozporządzenia zaproponowano także przepisy przejściowe dotyczące udzielenia dotacji celowej w 2018 r., m.in. w zakresie poziomu dofinansowania składek członkowskich i kosztów obsługi w języku polskim prac w ponadnarodowych organizacjach rolniczych, sposobu dofinansowania kosztów związanych z uczestnictwem polskich organizacji rolniczych w Komitecie Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) i Głównym Komitecie Spółdzielczości Rolniczej (COGECA) oraz składania przez Krajową Radę Izb Rolniczych wniosku o udzielenie dotacji celowej w 2018 r. Zaproponowano, aby w 2018 r. dofinansowanie składek członkowskich i kosztów obsługi w języku polskim wynosiło odpowiednio co najmniej 95% wysokości składek i 95% kosztów. W 2018 r. dotacją celową będą objęte koszty prowadzenia przez Krajową Radę Izb Rolniczych biura w Brukseli, obsługującego organizacje rolnicze należące do Komitetu Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) i Głównego Komitetu Spółdzielczości Rolniczej (COGECA), poniesione od dnia 1 stycznia 2018 r. W 2018 r. Krajowa Rada Izb Rolniczych opłaci składki członkowskie i koszty obsługi w języku polskim prac w Komitecie Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) i Głównym Komitecie Spółdzielczości Rolniczej (COGECA) za organizacje rolnicze zrzeszone w Komitecie Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) i Głównym Komitecie Spółdzielczości Rolniczej (COGECA), inne niż Krajowa Rada Izb Rolniczych, w pełnej wysokości. Natomiast wydatki związane z uczestnictwem tych organizacji w przedsięwzięciach Komitetu Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) i Głównym Komitecie Spółdzielczości Rolniczej (COGECA) Krajowa Rada Izb Rolniczych będzie refundowała na zasadach przyjętych w projektowanej regulacji. W 2018 r. Krajowa Rada Izb Rolniczych złoży wniosek o udzielenie dotacji w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie rozporządzenia wraz z kalkulacją kosztów, zawierającą wydatki poniesione od dnia 1 stycznia 2018 r. oraz planowane koszty. Formularz tego wniosku na 2018 rok określa załącznik do rozporządzenia. Organizacje rolnicze prześlą do Krajowej Rady Izb Rolniczych kalkulacje kosztów, zawierające wydatki poniesione od dnia 1 stycznia 2018 r. oraz planowane koszty w terminie 10 dni od dnia wejścia w życie rozporządzenia. Wprowadzenie tego przepisu ma na celu jak najszybsze uruchomienie dotacji celowej w 2018 r.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

W COPA –COGECA takie kraje jak Francja, Niemcy, Włochy, Hiszpania i Wielka Brytania zaliczone są do pierwszej, najwyższej grupy, do której należy także Polska. Składka narodowa do COPA – COGECA każdego z tych krajów, podobnie jak Polski, przekracza 300 000,00 euro rocznie (dane z Biura COPA – COGECA). W Wielkiej Brytanii i w Niemczech organizacje rolnicze nie otrzymują żadnej pomocy finansowej ze strony państwa. W tych krajach działalność organizacji rolniczych, w tym na forum ponadnarodowych organizacji rolniczych, finansowana jest wyłącznie ze składek członkowskich.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
izby rolnicze	1	Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	Umożliwienie skorzystania z dofinansowania przeznaczonego na pokrycie kosztów udziału w ponadnarodowych organizacjach rolniczych.
związki zawodowe rolników indywidualnych	4		
społeczno – zawodowe organizacje rolnicze, w tym rolnicze spółdzielnie produkcyjne i pracodawcy rolni	5		
Krajowa Rada Spółdzielcza	1		
stowarzyszenia zrzeszające młodych rolników	1		

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt rozporządzenia zostanie przekazany do konsultacji społecznych do następujących podmiotów: NSZZ RI "Solidarność", Związek Zawodowy Rolnictwa SAMOOBRONA, Krajowy Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych, Związek Zawodowy Rolników "Ojczyzna", Związek Zawodowy Centrum Narodowe Młodych Rolników, Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych, Krajowa Rada Izb Rolniczych, Federacja Związków Pracodawców - Dzierżawców i Właścicieli Rolnych, Krajowy Związek Plantatorów Buraka Cukrowego, Krajowe Zrzeszenie Producentów Rzepaku i Roślin Białkowych, Związek Zawodowy Wsi i Rolnictwa "Solidarność Wiejska", Związek Zawodowy Rolnictwa i Obszarów Wiejskich "REGIONY", Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych, Krajowa Rada Spółdzielcza, Związek Młodzieży Wiejskiej, Komisja Krajowa NSZZ "Solidarność", OPZZ, Forum Związków Zawodowych, Pracodawcy Rzeczypospolitej Polskiej, Związek Rzemiosła Polskiego, Konfederacja Lewiatan, Business Centre Club, Związek Zawodowy Rolników Rzeczypospolitej SOLIDARNI, Polski Związek Zawodowy Rolników, Rada Dialogu Społecznego w Rolnictwie.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łączni e (0- 10)	
Dochody ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Wydatki ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Saldo ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Źródła finansowania	<p>W ustawie budżetowej na 2018 r. z dnia 11 stycznia 2018 r. (Dz. U. poz. 291) dotacja celowa w wysokości 4 mln zł została zaplanowana w budżecie ministra właściwego do spraw rolnictwa w części 32 – Rolnictwo, dziale 010 – Rolnictwo i łowiectwo, rozdziale 01095 – Pozostała działalność, paragrafie 2830 – Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych, z przeznaczeniem na realizację zadania pn. Wsparcie organizacji rolniczych w ponadnarodowych i międzynarodowych organizacjach rolników.</p> <p>W latach 2019 - 2020 środki finansowe na dotację celową będą również planowane w ramach limitu wydatków w części 32 - Rolnictwo, której dysponentem jest minister właściwy do spraw rolnictwa, bez konieczności wyasygnowania środków ponad limit dysponenta.</p>												
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do	<p>Po wejściu w życie projektowanej regulacji nie ulegnie zmianie wysokość dotacji celowej, określonej w ustawie budżetowej na 2018 r. Projektowane rozwiązania nie spowodują wzrostu wydatków z budżetu państwa, gdyż dotacja celowa</p>												

obliczeń założeń	<p>udzielana jest do wysokości limitu określonych na ten cel środków finansowych, których dysponentem jest minister właściwy do spraw rolnictwa. Natomiast ze względu na przyjęte rozwiązania, tj. zmianę jednego z celów szczegółowych objętych dotacją celową, zmianę sposobu opłacania przez Krajową Radę Izb Rolniczych składek członkowskich i kosztów obsługi w języku polskim prac w COPA – COGECA oraz zmianę wysokości dofinansowania składek członkowskich i kosztów obsługi w języku polskim prac w ponadnarodowych organizacjach rolniczych, po wejściu w życie projektowanej regulacji, w ramach limitu wydatków przewidzianych na ten cel, ulegnie zmianie jedynie wysokość dotacji celowej dla poszczególnych organizacji rolniczych, w tym wysokość dofinansowania poszczególnych rodzajów kosztów.</p> <p>W 2017 r. dotacja celowa wynosiła 4.000.000,00 zł, w tym przeznaczono na dofinansowanie (wg stanu na dzień 31.12.2017 r.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) składek członkowskich – 1.991.789,88 zł, 2) kosztów związanych z obsługą w języku polskim prac w ponadnarodowych organizacjach rolniczych – 407.041,39 zł, 3) kosztów związanych z uczestnictwem w konferencjach, kongresach, w posiedzeniach organów i grup roboczych ponadnarodowych organizacji rolniczych – 1.415.369,83 zł, 4) kosztów związanych z prowadzeniem przez Krajową Radę Izb Rolniczych i organizacje rolnicze biur w Brukseli w zakresie ich uczestnictwa w COPA – COGECA – 185.798,90 zł. <p>W 2016 r. dotacja celowa wynosiła 4.000.000,00 zł, w tym przeznaczono na dofinansowanie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) składek członkowskich – 2.025.192,02 zł, 2) kosztów związanych z obsługą w języku polskim prac w ponadnarodowych organizacjach rolniczych – 412.670,97 zł, 3) kosztów związanych z uczestnictwem w konferencjach, kongresach, w posiedzeniach organów i grup roboczych ponadnarodowych organizacji rolniczych – 1.375.938,72 zł, 4) kosztów związanych z prowadzeniem przez Krajową Radę Izb Rolniczych i organizacje rolnicze biur w Brukseli w zakresie ich uczestnictwa w COPA – COGECA – 186.198,29 zł.
------------------	---

	<p>W 2015 r. dotacja celowa wynosiła 4.000.000,00 zł, w tym przeznaczono na dofinansowanie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) składek członkowskich – 1.978.736,07 zł, 2) kosztów obsługi w języku polskim prac w ponadnarodowych organizacjach rolniczych – 389.306,93 zł, 3) kosztów uczestnictwa w konferencjach, kongresach, w posiedzeniach organów i grup roboczych ponadnarodowych organizacji rolniczych – 1.433.271,56 zł, 4) kosztów związanych z prowadzeniem przez Krajową Radę Izb Rolniczych i organizacje rolnicze biur w Brukseli w zakresie ich uczestnictwa w COPA – COGECA – 198.685,44 zł. <p>W 2014 r. dotacja celowa wynosiła 3.500.000,00 zł, w tym przeznaczono na:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) składki członkowskie - 1.916.757,00 zł, 2) koszty obsługi w języku polskim prac w Komitecie Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) oraz w Głównym Komitecie Spółdzielczości Rolniczej (COGECA) - 391.792,74 zł, 3) koszty uczestnictwa w konferencjach, kongresach, posiedzeniach organów i grup roboczych ponadnarodowych organizacji rolniczych - 993.835,06 zł, 4) koszty funkcjonowania prowadzonych przez organizacje rolnicze biur w Brukseli, poniesionych w okresie od dnia 1 stycznia 2014 r. do dnia 10 listopada 2014 r. - 164.621,17 zł, 5) koszty funkcjonowania prowadzonego przez Krajową Radę Izb Rolniczych biura w Brukseli, obsługującego izby rolnicze oraz organizacje rolnicze w zakresie ich uczestnictwa w Komitecie Rolniczych Organizacji Zawodowych (COPA) oraz w Głównym Komitecie Spółdzielczości Rolniczej (COGECA) - 32.994,03 zł.
--	--

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe, a także osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze

Skutki

Czas w latach od wejścia w życie zmian	0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu	duże						

pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze							
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze							
	(dodaj/usuń)							
Niemierzalne	(dodaj/usuń)							
	(dodaj/usuń)							
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.							
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu								

☒ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
--	--	---

Omówienie wpływu	Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.
------------------	--

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

W terminie 10 dni od dnia wejścia w życie projektowanego rozporządzenia organizacje rolnicze prześlą Krajowej Radzie Izb Rolniczych kalkulacje kosztów zawierające poniesione wydatki od dnia 1 stycznia 2018 r. i koszty planowane. Krajowa Rada Izb Rolniczych w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie projektowanego rozporządzenia złoży do ministra właściwego do spraw rolnictwa wnioski o udzielenie dotacji celowej w 2018 r. wraz z kalkulacją kosztów obejmującą koszty poniesione od dnia 1 stycznia 2018 r. i koszty

planowane. W latach 2019 - 2020 organizacje rolnicze będą przekazywały Krajowej Radzie Izb Rolniczych kalkulacje kosztów w terminie do dnia 31 grudnia roku poprzedzającego rok, którego dotyczy wniosek. Krajowa Rada Izb Rolniczych będzie składała do ministra właściwego do spraw rolnictwa wnioski o udzielenie dotacji w terminie do dnia 31 stycznia roku, którego dotyczy wniosek.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Projektowane rozporządzenie służy poprawie realizacji głównego celu dotacji, tj. wsparcia uczestnictwa polskich organizacji rolniczych w strukturach ponadnarodowych organizacji rolniczych, mających istotny wpływ na kształtowanie Wspólnej Polityki Rolnej poprzez dofinansowanie z budżetu państwa kosztów ponoszonych przez polskie organizacje rolnicze w związku z tym członkostwem. Miernikiem jest liczba zatwierdzonych rocznych sprawozdań pod względem merytoryczno - finansowym. Zatwierdzenie przez ministra właściwego do spraw rolnictwa przedstawionego przez Krajową Radę Izb Rolniczych rocznego sprawozdania oznacza, że został spełniony cel udzielenia dotacji i została ona wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

brak